

OBSAH

ČESKÁ RELIGIONISTIKA

Zpráva o činnosti v letech 1996-1997

(Dalibor Papoušek) 2

Fenomenologie kultovního předmětu - hermeneutika předmětu kultu

(program konference) 3

Zpráva o hospodaření ČSSN v roce 1996

(Iva Doležalová) 4

Setkání na Cikháji

(David Vaněk) 5

RELIGIONISTIKA V ZAHRANIČÍ

Přehled plánovaných akcí IAHR

(podle IAHR Bulletin 34, August 1996, 8) 7

Africká společnost pro studium náboženství

(Josef Kandert) 7

MOZAIKA

Přehled publikací ČSSN 9

Z nových knih

(Dalibor Papoušek) 10

ZPRÁVA O ČINNOSTI ČSSN V LETECH 1996-1997

1. Vnitřní život ČSSN

Od posledního, 4. valného shromáždění ČSSN (viz *Informační bulletin ČSSN* 6, listopad 1996) výbor ČSSN pracoval v nezměněném složení. V uplynulém období se sešel celkem dvakrát, přičemž se soustředil především na přípravu konferencí (viz dále).

2. Přednáškové cykly

ČSSN pokračovala v pořádání přednáškových cyklů v Praze (Náprstkovo muzeum, FF UK) a Brně (FF MU). Přednášky probíhaly přibližně jedenkrát měsíčně, ne vždy se však dařilo zajistit jejich pravidelnost. V rámci přednáškových cyklů se podařilo zajistit také vystoupení některých zahraničních hostů - prof. Karla Wemera (University of London, Londýn), prof. Luthera H. Martina (University of Vermont, Burlington, VT, USA) a prof. Jacquesa Waardenburga (University of Lausanne, Lausanne). Přednáška prof. Martina a prof. Waardenburga byla publikována v časopise *Religio* (5/1, 1997, 21-35; 5/2, 1997, v tisku).

3. Konference

Dne 24. října 1997 se v Brně konala konference **Fenomenologie kultovního předmětu - hermeneutika předmětu kultu**. Konference, pořádané ve spolupráci s Ústavem religionistiky FF MU, se zúčastnilo asi 25 badatelů včetně kolegů ze Slovenska. Východiskem konference se staly současné teoretické a metodologické diskuse vyznačující posun religionistiky od fenomenologických komparací k hermeneutické interpretaci smyslu a významu náboženských jevů. Dané téma se konference pokusila rozkrýt prostřednictvím řady případových studií (bliže viz Program konference). Z konference bude v příštím roce vydán sborník jako supplementum časopisu *Religio*. Jeho redakcí byli pověřeni Josef Kandert a Dalibor Papoušek.

Výbor ČSSN v roce 1997 zahájil přípravu mezinárodní konference původně plánované na rok 1998. Vzhledem ke konání regionální konference IAHR v Hildesheimu, která se koná v témže roce a je spojena se zasedáním Mezinárodního výboru IAHR, byla mezinárodní konference ČSSN přesunuta až na srpen 1999.

Výbor ČSSN jednal s některými zahraničními institucemi (Lipská univerzita, Vermontská univerzita) o možné spolupráci při pořádání konference. Výsledkem těchto jednání je předběžně dohodnutá spolupráce s Vermontskou univerzitou a Severoamerickou společností pro studium náboženství.

Téma konference bylo průběžně vymezeno na problematiku „studia náboženství (religionistiky) v období komunistické totality“. V současnosti probíhají jednání zpřesňující společný projekt konference.

4. Publikační činnost

ČSSN pokračovala ve vydávání časopisu *Religio. Revue pro religionistiku*. Díky tomu, že se prozatím daří zajišťovat finanční podporu, a díky příkladné péči výkonné redaktorky, dr. Pavlincové, byly v uplynulém období vydány další dva ročníky. Z úsporných důvodů však byl snížen jejich náklad.

Na přelomu roku 1996/1997 vyšel sborník *Religions in Contact* v redakci I. Doležalové, B. Horyny a D. Papouška. Sborník se přes mnohá úskalí podařilo vydat až dva roky po konání stejnojmenné konference, teprve poté, co se podařilo zajistit dodatečnou dotaci na jeho publikování.

ČSSN má v současnosti zajištěnu určitou sumu na vydání sborníku z konference *Fenomenologie kultovního předmětu - hermeneutika předmětu kultu*, který by měl vyjít v průběhu příštího roku.

Dalibor Papoušek

FENOMENOLOGIE KULTOVNÍHO PŘEDMĚTU - HERMENEUTIKA PŘEDMĚTU KULTU

Program konference konané dne 24. října 1997 v Brně

Břetislav Horyna (FF MU Brno)
Fenomenologie kultovního předmětu - hermeneutika předmětu kultu

Ján Komorovský (FF UK Bratislava)
Fenomenológia náboženstva v historickom pohľade

Martin Kanovský (FF UK Bratislava)
Sémiotika a hermeneutika

Dalibor Antalík (FF UK Praha)
Kult soch a etické normy komunikace ve starověkých semitských civilizacích

Jan Bouzek (FF UK Praha)
Xoana

Vladimír Podborský (FF MU Brno)
Problémy hermeneutiky pravěkého kultovního předmětu

Dalibor Papoušek (FF MU Brno)
Proměny kříže v raném křesťanství

ČESKÁ RELIGIONISTIKA

Martin Vančo (FF UK Bratislava)
Genéza jednoloďového kostola s kvadratickou apsidou - metodický postup identifikácie antického archeotypu

Josef Kandert (Náprstkovo muzeum Praha)
Jorubské kultovní nádoby a náčiní

Luboš Bělka (FF MU Brno)
Buddhistická stúpa jako kultovní předmět

Milan Kováč (FF UK Bratislava)
Operený had - znaková reč obrazu

Drahomíra Baránková (FF MU Brno)
Proměna hagiografického „nad“žánru v dílech Řehoře Velikého, Paula Diacona a Jáchyma z Fiore

Jana Nechutová (FF MU Brno)
Imago - imaginatum

ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ ČSSN ZA ROK 1996

Zpráva o hospodaření za rok 1996 je podávána na základě účetní uzávěrky ke dni 31. 12. 1996.

Finanční prostředky společnosti byly uloženy na účtě v Komerční bance v Brně.

Příjmy:

dotace AV ČR	91 000,00 Kč
prodej sborníků (Č. bible, The Bible)	15 633,32 Kč
prodej a předplatné Religia	13 601,06 Kč
prodej jiných publikací	79,00 Kč
členské příspěvky	6 551,24 Kč
úroky z účtu	276,83 Kč
Celkem	127 141,45 Kč

ČESKÁ RELIGIONISTIKA

Výdaje:

tisk sborníku Religions in Contact	41 000,00 Kč
náklady na časopis Religio	64 293,50 Kč
mzda účetní a daň odváděná FÚ	4 578,00 Kč
poštovné	6 658,40 Kč
bankovní výdaje	1 539,00 Kč
cestovné	1 183,00 Kč
materiálové náklady	846,00 Kč
občerstvení	49,90 Kč
Celkem	120 147,80 Kč

Příjmy přesáhly výdaje o 6 993,55 Kč.

Stav finančních prostředků	k 1.1. 1996	k 31.12. 1996
pokladna Brno	462,90 Kč	1 380,00 Kč
pokladna Praha	235,90 Kč	300,00 Kč
běžný účet v KB	9 231,26 Kč	15 243,00 Kč
Celkem	9 930,06 Kč	16 923,00 Kč

Iva Doležalová

SETKÁNÍ NA CIKHÁJI

Zajímavým oživením běžného univerzitního provozu bylo 1. výjezdní soustředění religionistů, zorganizované brněnským religionistickým pracovištěm. Na 40 studentů a 5 vyučujících se ve dnech 24.-26. února 1997 sešlo v příjemném prostředí výukového střediska Masarykovy univerzity na Cikháji, aby si v tomto měřítku poprvé navzájem vyměnili zkušenosti jak z odborné, tak institucionální oblasti nově vzniklého oboru. Spolu se zástupci brněnské religionistiky se soustředění

zúčastnila i skupina studentů z Bratislavy, vedená Mgr. Milanem Kováčsem a Mgr. Tatianou Krupovou.

Cílem akce bylo poskytnout širší prostor rozmanitým příspěvkům, názorům a připomínkám - zejména z řad studentů, na něž v obvyklém školním programu nezbyvá času ani místa. Několik studentů poreferovalo o svých badatelských aktivitách a cestách do nábožensky pozoruhodného prostředí (do Indie, Srbska atd.), v komentovaných projekcích shlédli účastníci soustředění snímky s náboženskou tematikou - videozáznamy z Expedice Burjatsko 94, rozhovor se zakladatelem scientologie L. R. Hubbardem, televizní diskuse o vědeckém kreacionismu atd.

Hlavní pozornost se však obrátila k večerní panelové diskusi na téma „Žena v náboženství“ (plánovaná druhá, jež měla být věnována problematice fundamentalismu, se, bohužel, neuskutečnila). Po úvodních příspěvcích Mgr. Krupové, PhDr. Papouška a Mgr. Kováče se rozproutila živá debata, která se svým charakterem rozhodně vymykala někdy poněkud vlažné seminární atmosféře. Ukázalo se tak, že ochota vážně přemýšlet a rozmlouvat o problémech studia náboženství je vlastní oběma stranám akademické obce, jen je zapotřebí navodit správnou atmosféru, která by byla schopna odstranit množství často nesmyslných zábran.

Je proto přirozeným důsledkem setkání, že nezůstalo jen u obecných proklamací o užitečnosti a inspirativnosti podobných iniciativ, a zaměřilo se na konkrétní projekty do budoucna. Snad nejdůležitějším z nich je návrh na vytvoření každoroční soutěže o nejlepší studentské práce na libovolné téma z oboru, jejíž výsledky by posléze byly prezentovány na soustředěních podobných tomu letošámu. Nezbyvá než doufat, že za rok se na Cikháji - nebo někde jinde - znovu sejdem a podobná setkání se stanou tradicí.

David Vaněk

PŘEHLED AKCÍ IAHR

Na základě jednání XVII. kongresu IAHR, který se konal v roce 1995 v Mexiku (*Religio* 3/2, 1995, 183-185), výkonný výbor IAHR připravuje mezinárodní setkání v obvyklém schématu každoroční speciální a regionální konference a světového kongresu v pětileté periodě. Pro nejbližší dobu se plánují následující akce:

Rok	Speciální konference	Regionální konference
1998	Ankara, Turecko	Hildesheim, SRN*
1999	Kanada	Yogyakarta, Indonésie
2000	XVIII. kongres IAHR: Durban, JAR*	

*jednání Mezinárodního výboru IAHR

(podle *IAHR Bulletin* 34, August 1996, 8)

AFRICKÁ SPOLEČNOST PRO STUDIUM NÁBOŽENSTVÍ

Jednou z nových religionistických společností, která se poprvé mezinárodně představila na zasedání Mezinárodního výboru IAHR v Paříži v roce 1993, byla *Africká společnost pro studium náboženství* (African Association for the Study of Religions - AASR).

Společnost byla založena v září 1992 u příležitosti regionální konference IAHR pořádané v hlavním městě republiky Zimbabwe, v Harare. V jejím čele stojí výbor složený jednak z odborníků působících v Africe samotné, jednak z odborníků z USA a Nizozemí.

Společnost je otevřená všem badatelům, kteří se zabývají náboženskými soustavami v Africe existujícími, bez ohledu na to, kde žijí a pracují. Počítá se tedy se skupinou religionistů z Afriky a se skupinou religionistů, Afrikou se zabývajících, z jiných částí světa. V praxi to znamená, že vedle specialistů na „tradiční subsaharská náboženství“, na islám a křesťanství, zde budou sdruženi i odborníci na judaismus a např. hinduismus - protože i tyto soustavy mají své místo v afrických kulturách.

Cíle společnosti jsou dalekosáhlé, z nichž na prvním místě stojí zájem o výměnu informací, dále je to snaha o zlepšení publikačních možností, vytvoření podpůrného fondu na hrazení cestovního, organizace konferencí a také sestavení adresáře všech badatelů, kteří se zabývají africkými náboženstvími.

Společnost vydává zpravodaj, jehož název je shodný s názvem společnosti *The African Association for the Study of Religions*. Vydavateli bulletinu jsou Gerrie ter Haar, působící na Katolické teologické univerzitě v Utrechtu, a Abdulkader I. Tayob, působící na univerzitě v Kapském městě. Vedle běžných aktuálních informací, upozornění na existující granty a výzkumné pobyty, stojí za pozornost bibliografie, kterou vydavatelé zpravodaje shromažďují.

Josef Kandert

Bližší informace k činnosti AASR lze získat na adrese:

Prof. Jacob Olupona
University of California, Davis
African-American and African Studies Program, Davis
California, 95616, USA

PŘEHLED PUBLIKACÍ ČSSN

Stav a perspektivy studia náboženství v Československu.

Sborník referátů z konference v Liblicích, 19.-21. září 1990, J. Heller - D. Papoušek - H. Pavlincová (eds.), Brno: Společnost pro studium náboženství - ÚVSV ČSAV 1990, 224 stran.

Cena: 25 Kč

The Bible in Cultural Context.

Sborník referátů z konference v Bechyni, 13.-15. květen 1992, H. Pavlincová - D. Papoušek (eds), Brno: Czech Society for the Study of Religions - Masaryk University 1994, 368 stran.

Cena: 187 Kč

Česká bible v dějinách evropské kultury.

Sborník referátů z konference v Brně, 3.-4. prosince 1993, H. Pavlincová - D. Papoušek (eds), Brno: Česká společnost pro studium náboženství - Masarykova univerzita 1994, 120 stran.

Cena: 79 Kč

Religions in Contact

Selected Proceedings of the Special IAHR Conference held in Brno, August 23-26, 1994, I. Doležalová - B. Horyna - D. Papoušek (eds.), Brno: Czech Society for the Study of Religions - Masaryk University 1996, 228 stran.

Cena: 147 Kč

Religio. Revue pro religionistiku.

Brno: Česká společnost pro studium náboženství.

Ročníky 1 (1993), 2 (1994), 3 (1995).

Cena jednoho čísla: 25 Kč

Roční předplatné: 50 Kč

Ročníky 4 (1996), 5 (1997).

Cena jednoho čísla: 35 Kč

Roční předplatné: 70 Kč

Uvedené publikace lze objednat v sídle ČSSN. V cenách není zahrnuto poštovné a balné.

Z NOVÝCH KNIH

Miloš Mendel, *Džihád. Islámské koncepce šíření víry*, Brno: Atlantis 1997, 232 s.

Kniha arabisty a islamisty Miloše Mendela je zasvěceným pokusem prolomit zúžené chápání *džihádu* jako „svaté války“. S použitím obsahové analýzy náboženských textů autor provádí rekonstrukci *džihádu* jako jednoho ze základních pojmů islámské věrouky a práva. Vymezuje typy *džihádu* a sleduje jeho proměny od vzniku islámu až do současnosti. Náležitou pozornost věnuje současnému využití *džihádu* v konfrontaci muslimských národů s evropským kolonialismem i jeho pojetí ve smyslu soustavného upevňování osobní zbožnosti a šíření víry formou misie. Kniha je vybavena rejstříkem, seznamem odborné literatury a soupisem koránských veršů vztahujících se k *džihádu*.

Gilles Kepel, *Boží pomsta. Křesťané, židé a muslimové znovu dobývají svět*, přel. Růžena Ostrá, Brno: Atlantis 1996, 183 s.

Autor, známý francouzský sociolog a politolog, se v této knize pokouší o vymezení obecných rysů současného náboženského „fundamentalismu“ prostřednictvím srovnání jeho projevů v islamu (Muslimští bratři, reislamizace „shora“ a „zdola“), křesťanství (italské katolické hnutí Jednota a Osvobození, katolicismus v komunistickém Polsku a Československu, televangelismus) a judaismu (Hnutí Guš emunim, lubavičský chasidismus). Esejistickou formou kniha podává základní autorovy teze k obecné problematice fundamentalistických snah o reislamizaci, rechristianizaci a rejudaizaci moderní společnosti. Kniha je doplněna jmenným rejstříkem.

Ján Komorovský a kol., *Religionistika a náboženská výchova. Terminologický a výkladový slovník*, (Terminologické a výkladové slovníky 3), Bratislava: F. R. & G. 1997, 422 s.

Kolektivní dílo pod redakcí Jána Komorovského podává globální přehled o hlavních náboženských tradicích minulosti i současnosti a základní religionistickou terminologii. Na jeho přípravě se podílelo více než 25 slovenských religionistů a teologů. Publikace názorně odráží současný stav slibně se rozvíjející slovenské religionistiky.

Maurice Halbwachs, *Původ náboženského vědomia podľa E. Durkheima*, přel. Gabriela Kukurugyová, (Čas snov 2), Bratislava: Chronos 1997, 113 s.

Kniha Durkheimova žáka Maurice Halbwachse v kostce přibližuje hlavní kontury Durkheimova pojetí náboženství, vtělené hlavně do jeho klasického spisu *Les formes élémentaires de la vie religieuse. La totémique en Australie* (1912). Její užitečnost zvyšuje zejména skutečnost, že toto zásadní Durkheimovo dílo dosud nebylo do češtiny nebo slovenštiny přeloženo. Kniha je doplněna doslovem Jána Komorovského.

Arnold van Gennep, *Přechodové rituály. Systematické studium rituálů*, přel. Helena Beguinová, (Mytologie. Studie 1), Praha: Nakladatelství Lidové noviny 1996, 205 s.

Překlad zásadního Gennepova díla je vítaným příspěvkem do prozatím spíše torzovitě české bibliografie religionistické klasiky. Jeho význam umocňuje obnovení zájmu o studium rituálu v současné religionistice. Gennepovo obecné vymezení přechodových rituálů s rozlišením tří samostatných a navazujících etap odloučení, pomezí a přijetí zůstává stále v mnoha ohledech v platnosti. Kniha je vybavena rejstříkem.

Děti Opeřeného hada. Mýty, legendy a pohádky mexických Indiánů, přel. Oldřich Kašpar, (Mythologie. Texty 1), Praha: Nakladatelství Lidové noviny 1996, 165 s.

Kniha přináší antologii mytických a pohádkových textů mexické uatvní slovesnosti. Antologii sestavil a přeložil na základě španělských vydání Oldřich Kašpar, hispanista a etnolog působící na Karlově univerzitě v Praze. K jednotlivým textům jsou v závěru publikace připojeny krátké vysvětlující komentáře a rejstřík. Kniha příhodně doplňuje barvitý obraz předkolumbovských kultur Mezoameriky poskytovaný dosavadní (vesměs překladovou) literaturou.

Claude Lévi-Strauss, *Myšlení přírodních národů*, Liberec: Dauphin 21996, 368 s.

Dlouho postrádané druhé vydání zásadní práce francouzského strukturalisty C. Léviho-Strausse je vhodným úvodem do světa přírodních národů, opírajícím se zejména o strukturální analýzy mýtů a totemismu. Kniha přesahuje rámec etnologie zejména velkolepou rehabilitací tzv. primitivního myšlení přírodních národů. Autor se zde též vyrovnává s kritikou ahistoričnosti své strukturální metody.

Edward Conze, *Stručné dějiny buddhismu*, přel. Jolana Navrátilová, Brno: Jota 1997, 240 s.

Český překlad knihy předního světového buddhologa Edwarda Conzeho přináší českému čtenáři vůbec poprvé původní ucelenou a přehlednou koncepci dějin buddhismu. České vydání je doplněno statí Dušana Lužného „Stručné dějiny buddhismu na Západě“, slovníčkem buddhistické terminologie z pera Luboše Bělky, výběrovou bibliografií a hlavními internetovými adresami s tematikou buddhismu.

Karel Werner, *Malá encyklopedie hinduismu*, Brno: Atlantis 1996, 216 s.

Slovník podává výklad základních hinduistických pojmů a termínů užívaných v hinduistických textech i akademických pracích o hinduismu. Náležitou pozornost autor věnoval naukovým proudům hinduismu, jejich představitelům, ale také náboženským tradicím a rituálům včetně jejich neohinduistických podob. Slovníková hesla jsou uvedena krátkou statí autora přibližující hlavní periody v dějinách hinduismu.

Dušan Lužný, *Nová náboženská hnutí*, (Religionistika 3), Brno: Masarykova univerzita 1997, 182 s.

Knihla představuje nová náboženská hnutí jako specifickou reakci na význačné sociokulturní procesy (modernizace, sekularizace a globalizace), které probíhají v nábožensky pluralitních demokratických společnostech současnosti. Poukazuje na řadu problémů, které jsou s působením nových náboženských hnutí spjaty (otázky konverze, typu náboženských skupin, vůdcovství ve skupině, náboženského konfliktu, legislativy apod.). Podává též orientační přehled nejvýznačnějších hnutí. Kniha je doplněna výběrovou bibliografií a podrobným rejstříkem.

Luther H. Martin, *Helénistická náboženství*, přel. Iva Doležalová a Dalibor Papoušek, (Religionistika 4), Brno: Masarykova univerzita 1997, 184 s.

Na základě primárních pramenů kniha podává srozumitelný přehled náboženských institucí, představ a praktik antického světa od čtvrtého století př.n.l. do čtvrtého století n.l. Autor, působící na Vermontské univerzitě v USA, nepřístupuje k helénistickým náboženstvím pouze jako k pozadí vznikajícího křesťanství, ale naopak předkládá vyvážený portrét helénistických náboženství jako systému, v jehož rámci křesťanství představovalo jednu z mnoha náboženských alternativ. Publikace je vybavena výběrovými bibliografiemi k jednotlivým tématům a podrobnými rejstříky.

Jacques Waardenburg, *Bohové zblízka. Systematický úvod do religionistiky*, přel. Dalibor Antalík a Břetislav Horyna, (Religionistika 2), Brno: Masarykova univerzita - Georgetown 1997, 164 s.

Knihla holandského religionisty Jacquesa Waardenburga, patřícího dnes k předním odborníkům v oblasti metodologie a teorie religionistiky, doplňuje několik jiných religionistických propedeutik publikovaných v češtině či slovenštině. Podává systematický přehled profilu, dějin, metod práce, intencí a cílů religionistiky jako svébytné vědní disciplíny. Nejvýraznější autorský vklad představuje v knize Waardenburgova koncepce aplikované hermeneutiky vyznačující přeměnu religionistiky z polohy fenomenologické komparace do podoby rozumějícího výkladu smyslu a významu náboženství. Kniha je opatřena podrobným jmenným a věcným rejstříkem a medailonem autora z pera Břetislava Horyny.

Miroslav Verner, *Pyramidy. Tajemství minulosti*, Praha: Academia 1997, 408 s.

Knihla přináší zasvěcený výklad o staroegyptských pyramidách založený na nejnovějších výsledcích egyptologických výzkumů. Vedle podrobného soupisu egyptských pyramid, jejich technických parametrů a historických údajů s nimi spojených se autor zabývá také obecnějšími otázkami sociálního a náboženského kontextu jejich budování v období Staré a Střední říše. Přiměřeně se též vyrovnává se záplavou pseudovědeckých teorií, která mnohdy seriózní publikace zastihuje. Dílo je doplněno řadou názorných ilustrací, tabulkovým přehledem technických údajů k pyramidám, medailonky významných egyptologů a rejstříky.

František Lexa, *Staroegyptské čarodějnictví*, Praha: Anomal 2 1996, 351 s.

Nové vydání klasické práce Františka Lexy o staroegyptské magii z roku 1923. Kniha obsahuje řadu magických textů v autorově překladu, které jsou v češtině jinak nedostupné. Přes značné stáří je publikace, vzhledem k programové neutralitě autora, dodnes cenným pramenem pro poznání těch výseků náboženského života Egypta, které zůstávají často na okraji badatelského zájmu, přestože postupovaly napříč sociální stratifikací.

Francois Vouga, *Dějiny raného křesťanství*, přel. Josef Štochl, Praha: Vyšehrad - Brno: CDK 1997, 269 s.

Publikace poskytuje fundovaný přehled dějin raného křesťanství opřený o podrobný rozbor dochovaných pramenů. Autor knihy, švýcarský novozákoník Francois Vouga, v knize systematicky sleduje osobnosti, skupiny, vývojové trendy i hlavní díla raného křesťanství, přičemž využívá zejména výsledků školy dějin formy. Za každou kapitolou je uvedena příslušná základní literatura, v závěru knihy je připojen rejstřík citací dobových pramenů.

Duchovní prameny života. Stvoření světa ve starých mýtech a náboženstvích, Praha: Vyšehrad 1997, 544 s.

Druhé, přepracované a rozšířené vydání *Pramenů života* (1982) přibližuje nejdůležitější (většinou kosmogonické) texty starověkých kultur. Komentovaná antologie zahrnuje texty Egypta (Jan Heller), Sumeru (Blahoslav Hruška), Asýrie a Babylonie (Jiří Prosecký), Chetitů (Jana Součková), Íránu (Otakar Klíma, Petr Vavroušek), Indie (Jan Filipský, Eliška Merhautová, Dušan Zbavitel), Tibetu (Josef Hrdličkovi) Číny (Věra a Zdeněk Hrdličkovi, Zlata Čermá), Japonska (Věra a Zdeněk Hrdličkovi) a Severní Ameriky a Mezoameriky (Kateřina Klápšová). Většina textů je přeložena z originálního znění. Kniha je vybavena rejstříkem.

Růžena Dostálová - Radislav Hošek, *Antická mystéria*, Praha: Vyšehrad 1997, 367 s.

Kniha z pera předních znalců antické a byzantské kultury přibližuje problematiku mystérijních kultů antického náboženství. Šíří a hloubkou svého záběru patří k ojedinělým českým počínům na tomto poli. Publikace zahrnuje nejen běžně známá mystéria jako eleusinská, dionýsovská, orfická, mithraistická, Isidina či Kybelina, ale přináší řadu cenných informací také o kultu Kabeirů na Samothráce, kultu Slunce Neporazitelného atd. Autoři také mapují vztahy mystérií ke křesťanství, magii, gnózi a filozofii. Kniha je ilustrována a opatřena rejstříkem.

***Lexikon východní moudrosti. Buddhismus, hinduismus, taoismus, zen*, Olomouc: Votobia - Praha: Victoria Publishing 1996, 566 s.**

České adaptované vydání knihy *Lexikon der östlichen Weisheit* přibližuje široké i odborné veřejnosti svět východních filozoficko-náboženských systémů. Slovník představuje seriózní encyklopedii, na jejímž překladu se podíleli přední čeští orientalisté z Orientálního ústavu AV ČR a Filozofické fakulty UK (Vladimír Ando, Jan Filipský, Helena Heroldová, Josef Kolmaš, Oldřich Král, Vladimír Liščák, Stanislava Vavroušková). Kniha je mimo jiné cenná i tím, že uvádí dvojí transkripci - českou a mezinárodní, a nastoluje tím určitou normu v této citlivé oblasti. Slovní je též doplněn tematicky členěnou bibliografií.

***Svět tibetského buddhismu*, Praha: Nakladatelství Slovart 1996, 143 s.**

Výpravná publikace kombinuje umělecké fotografie Pavola Breiera, Josefa Ptáčka a Zdeňka Thomy se zasvěceným výkladem tibetologa Josefa Kolmaše, indologa Dušana Zbavitele a mongolistky Ivany Grollové. Postihuje podobu tibetského buddhismu v zemích jeho rozšíření - Tibetu, Indii, Nepálu, Bhútánu, Mongolsku, Burjatsku a Kalmycku. Kniha je doplněna rejstříkem a výběrovou bibliografií. Předmluvu napsal 14. dalajlama Tändzin Gjamcho.